

Kvinden og Samfundet

Udgivet af

Dansk Kvindesamfund.

Nr. 14.

Kontor: Nørregade 33, St.

3. April 1900.

Udgaar hver Tirsdag.

16. Aarg.

Mary Steen,

Kongel. Hoffotograf.

Amagertorv 4, 3.

Emmy Thulstrup.
Hjemmelavet Konfekt,
tilkendt eneste

Panoptikon, V, 1. Sal o. G.
København. Telefon 19017.
Værelse bringes overalt.
Provinsordre effektueres pr. Omgaaende.

Redaktionen træffes hver Torsdag
fra Kl. 2—4 paa „Dansk Kvindesam-
fund“s Kontor, Nørregade 33, St.

**Klager over Uregelmæssig-
hed i Forsendelsen bedes stil-
let skriftligt til Postvæsenet
— hjælper dette ikke da til
Bladets Kontor.**

Kniplingsudstilling og Knipleskole.

Det ligger saa nær at forstaa, hvor-
ledes Malerinden Frøken Sofie Holten
gennem sin Kunst har fattet en saa
stor Interesse for Kniplinger, at hun
fik Lyst til at foranstalte en Udstil-
ling, ved hvilken alle Landes Frem-
bringelser fra forskellige Tidsperioder
kunde samles paa et Sted. Kniplin-
gen er et saare malerisk Objekt, ja,
man kunde gerne sige — selv et
Maleri. Der findes baade Lys og
Skygge, for ikke at tale om Tegning,
til hvilken der ogsaa her kræves en
Kunstnerhaand. Sammen med Stoffer
og Smykker hører Kniplingen til Gen-
gæld til de uundværlige ornamentale
Hjælpeidler for Kunsten. Hvilken Virk-
ning gør Kniplingen ikke paa Dragten
i et Maleri eller paa et moderne Skulp-
turarbejde? Man kan se Kniplinger
huggede i Marmor saa skuffende, at
det lette Spind synes at være ægte.
Intet Under derfor, at Kunstnerinden
realiserede sin Tanke og ikke skyede
noget Offer for at gøre Udstillingen
saa omfattende og tiltrækkende som
muligt. Resultatet blev da ogsaa til
stor Ære for Frøken Holtens energiske
og dygtige Bestræbelser.

Man føres fra den ene Montre til

Tandlæge

Frøken Anna F. Hansen,
Frederiksborggade 34.

den næste, mere og mere blændet,
forbavset og forvirret! Hvilken Taal-
modighed, Udholdenhed, Flid og Kunst
skal der ikke til for at skabe disse
Underværker, hvad enten de kaldes
Alençon, Points de France, Burano,
Vadstena eller Tønderkniplinger? Det
gaar her, som naar man i Grünes Ge-
wölbe i Dresden staar foran de store
Skatte af røde Stene. Udraab efter
Udraab af Beundring, men med en
Understrøm af Tanker, der lyder om-
trent saaledes: „Hvilken overdaadig
Luksus! hvilke døde Værdier! Hvor-
til? hvortil?“

Og idet disse Reflexioner gør sig
til Herrer over mig, maa jeg med
største Tak for Udstillingen forlade
Malerinden Frøken Holtens for at an-
stille nogle Betragtninger, der gælder
refererede Meddelelser om, at der for
Udstillingens eventuelle Overskud ag-
tes oprettet en Knipleskole for at
puste Liv i den hensygnende Tøn-
derske Kniplingsindustri. For at dette
skal kunne blive til Virkelighed, maa
der jo uddannes fagop lærte Knipler-
sker, thi her kan man ikke tælle med
de Dammers Arbejde, der for Tidsfor-
driv kaste sig over et moderne Haand-
arbejde eller nøjes med en lille Lomme-
skilling til Kager og Handsker. Nej,
her gælder det et alvorligt, udholdende
dagligt Arbejde, der hidtil aldrig kunde
brødføde Kniplersken, af hvilken Grund
Industrien lidt efter lidt døde af Tæ-
ring. Man spørger da uvilkaarlig:
Vilde der være nogen Mening i dette?
Og det paa en Tid hvor Spørgsmaal
af den allerstørste Betydning i saa
Henseende staar paa Dagsordenen for
Kvinden og Samfundet. Ønsker vi
ikke netop nu at gøre alt, hvad der
kan gøres, for at Kvinden kan naa til
bedre Lønvilkaar for sit Arbejde og
er det ikke netop „Kniplingens“ store
Tragedie, at man synes at se Kvinde-
taarer hænge i dem ligesom Dugdraa-
ber i Edderkoppens Spind? Den største
Luksus og den største Elendighed for-
delt paa Menneskene efter Rigdom og
Stand! Skal der sættes en Kniple-
skole i Gang, nuvel, saa maa der
fastsættes en Tarif for Arbejdet, der
sikrer Kniplersken en nogenlunde god
Dagløn.

Da i sin Tid Kronprinsesse Ste-
fanies, nuværende Grevinde Louvays,
Brudeslør var udstillet i Bryssel, blev
der talt og skrevet meget om Knipler-
skernes usle Kaar. Fortjenesten va-
rierede mellem 60 Centimer og 3 frc.
Det kunstneriske Tilsyn betaltes med
3 frc. daglig og Sløret kostede, saavidt
jeg mindes, 35,000 frc. Nu efter Ma-

Læge Emmy B. Nenkirchs Tandklinik

56, 1., Nørre Farimagsgade.

skinernes Opfindelse, de overdaadige
Hoffesters Ophør, Dragternes mere
praktiske Formaal, er der næppe hel-
ler den Brug eller Sans for Kniplinger
som tidligere. Og særlig ikke for den
tønderske Knipling, der i Skønhed ikke
kan maale sig med de fremmede Lan-
des Frembringelser. Eksporten vilde
sikkert blive forholdsvis ringe og vort
egne Lands Kundekreds for faatallig
til, at der med Held kan ventes Ud-
bytte af denne Industri. I alle Til-
fælde er det en Sag af social Betyd-
ning og der kan ikke tænkes for meget
for og imod den, i Fald den virkelig
sættes i Værk. Vil den Rige og vel-
havende ikke betale denne Luksus
med saa høje Priser, at Arbejdslønnen
kan stige i en for Arbejdersken be-
tryggende Grad, maa Tanken om en
Knipleskole opgives. Det vil sikkert
være mere praktisk end om f. Eks.
„Kvindernes Køkken“ i Tidernes Løb
maatte have som gratis Bespisnings-
anstalt for sultne Kniplersker.

Axelline Lund.

Børnene.

Den nys afdøde berømte, engelske
Forfatter, John Ruskin, var eneste
Barn af velhavende og dannede For-
ældre, som forgudede ham og satte
alt ind paa at gøre hans Liv saa rigt
og lykkeligt som muligt. Saa lidt for-
stod de dog, hvad det lille Barn træn-
ger til for at være glad, at han efter
sine egne Udtalelser følte sig som den
ensomste af de ensomme. — „Min
Moders Nærvarrelse var ikke noget
Tryk for mig, men heller ikke nogen
særlig Glæde; da ingen tog sig noget
videre af mig, havde jeg i Reglen
mit for mig selv og var, 7 Aar gammel,
aandelig uafhængig baade af Fader
og Moder. Da jeg heller ikke havde
nogen anden at slutte mig til, be-
gyndte jeg paa den Tid at leve som
en højt begrænset, smaattænkende,
selvtilfreds Robinson-Crusoe-Vigtigper.“

Den senere saa lidenskabelige Skøn-
hedsdyrker fortæller om sine Forældres
Have: Det skinnede med en troid-
domsagtig Straaleglans ud fra de lyse-
grønne Blade, de herlige Frugter, de
bløde, dejlige Ravfarver og det glade
Purpur, fra de lange tynde Grene, som
tyngedes til Jorden ligesom af Perler
og Ædelstene, der tittede muntert
frem under store Blade. . . Den væ-
sentligste Forskel, jeg kunde opdage
mellem den og Edens Have, som
jeg forestillede mig den, var, at i
denne var alle Frugter forbudne, og
der var ingen rare Dyr at omgaas“. —
„Min Moder vogtede mig omhyg-
gelig mod al tænkelig Fare eller
Smerte, men lod mig selv om, hvor-
dan jeg fik noget at more mig med.
Intet Legetøj var tilladt, hvilket vakte
min Tantens dybeste Medlidenhed. Til
min Fødselsdag haabede hun at be-

Tandlæge

Fru Tofte-Siesbye,
Amagertorv 31.

sejre Moders Fasthed ved at købe
noget rigtig prægtigt, den mest straa-
lende Punch and Judy (Klovner), hun
kunde finde. . . Moder var nødt til
at tage imod dem, men sagde bag-
effer til mig, at det var ikke noget
for mig, og jeg saa dem aldrig mere.“

I det hele syntes denne Verdens
Goder ikke at „være noget“ for den
lille Dreng. „Vi havde sjælden Sel-
skab, og jeg fik aldrig Lov at komme
ind til Desserten, før jeg blev saa
stor, at jeg kunde knække Nødder
for andre Folk uden selv at faa no-
gen af dem eller af de andre lækre
Sager. Da jeg var ganske lille, hu-
sker jeg dog, at Moder en Formid-
dag gav mig tre Rosiner fra det store
Skab.“

Den berømte Mand mener dog, at
han fra disse første Barneaar har til-
egnet sig „Fredssommelighed, Lydig-
hed og Troskab samt Vanen til Op-
mærksomhed“. „Jeg havde ikke no-
gen at holde af. Mine Forældre var
næsten som legemliggjorte Naturkræf-
ter for mig, elskede og beundrede men
ikke anderledes end Solen og Maa-
nen“. Han faar ud af det hele, at
hans Liv har været for stift og ens-
formigt og tillige altfor luksuriøst —
rent og uskyldigt, fordi der blev vær-
net om det, men ikke fordi jeg blev
opøvet i hvad der er godt og rigtigt“.
Er dette ikke i faa Ord et træffende
Udtryk for Forskellen paa den gamle
og den ny Opdragelse?

K.

Dansk Kvindesamfunds Møde om Tjenestepigesagen.

Vi bringer her i Udtog Professor-
inde Plums Indledningstale til Mødet.

„Naar Dansk Kvindesamfunds For-
mand har givet mig Ordet, for at jeg
kan indlede dette Møde med nogle
Bemærkninger i Almindelighed, inden
de mere aktuelle Talere optræder, saa
er det, fordi jeg som gammel Hus-
moder i et langt Liv har lært at indse,
hvor vigtigt for det heles Velvære det
er, at der er et godt Forhold mellem
Husmoder og Tjenestepiger. Jeg vil
begynde med at bede Husmødrene se
med Velvilje og god Tro paa den
nylig stiftede Tjenestepigeforening.“

Der er mange, der har udtalt Mis-
tro og Vrede, fordi Pigerne ved at
daane Forening vil fastslaa og støtte
Fordringer, som de mener sig beret-
tiggende til at opstille.

De Husmødre, hos hvem Piger har
det godt, har følt dette som en ube-
rettiget Anklage.

Andre Husmødre, som maaske har
en mindre god Samvittighed, har vær-
ret barmfulde ved Tanken om en mu-
lig Kontrol.

Saa gives der en Slags Husmødre,
hvis fulde Hensigt det er at være gode
mod deres Piger, men som ikke for-
staaar at tage Forholdet paa rette Maade,
og heller ikke sætter sig rigtig ind i,